

Maisematyölupahakemus nro 2024-1, tila Ala-Lauttajärvi 562-412-8-76

Ympäristölautakunta 19.03.2024 § 27
86/10.03.00.06/2024

Valmistelija

Rakennustarkastaja Mika Lahtinen

UPM-Kymmene Oyj on jättänyt maisematyölupahakemuksen, joka koskee hakemuksen mukaisesti metsänhoitotöiden suorittamista Oriveden kaupungin Onnistaipaleen kylässä sijaitsevalla tilalla 562-412-8-76. Hakkuukuviot sijaitsevat Enojärven, Hanhilammin ja Iso-Vasun ranta-alueilla. Sijaintikartta ja hakkuukuviokartta ovat liitteenä.

Maisematyölupahakemus koskee Enojärvi, Majalammi, Iso- ja Pikku-Vasu, Hanhilammi ja Vitelinjärvi nimisen ranta-asemakaavan maa- ja metsätalousalueella (M) sijaitsevia hakkuukuviota. Hakemuksen mukaan: Hakkuualueet ovat talousmetsää, jonka tila edellyttää suunniteltuja metsänhoitotoimenpiteitä. Uudistushakkuun alue yht. 3,5 ha, jossa kuvioilla 38 ja 246 tehdään avohakkuut ja kuvio 41 uudistetaan siemenpuuhakkuuna. Harvennushakkuukuviota on yhteensä 28,1 ha, josta kuviot 43 ja 236 ovat ensiharvennusta. Kuviot 241, 242, 244 ja 251 ovat kasvatusharvennusta.

Ensiharvennuksessa jäävä puusto on n. 1000-1100 r/ha. Muussa kasvatusharvennuksessa n. 600-700 r/ha. Siemenpuuhakkuussa jätetään parhaita mäntyrunkoja n. 50 kpl/ha. Avohakkuussa jätetään säästöpuita n. 20 kpl/ha. Rantoihin jätetään min. 13 m:n levyinen koskematon suojavyöhyke. Avohakkuukuviot muokataan laikkumätästämällä ja istutetaan kuuselle ja koivulle. Hakkuutähteitä kerätään, mutta kantoja ei kerätä. Osa leimikoista korjataan maan ollessa roudassa ja osa sulan maan aikaan riippuen maapohjan kantavuudesta.

Ranta-asemakaavan kaavamääräyksissä maa- ja metsätalousalueelle (M) ei ole asetettu rajoitteita metsänhoitotoimenpiteiden suorituksesta.

Naapurien kuuleminen on suoritettu kaupungin toimesta.

Määräaikaan mennessä kuulemisiin on saatu 3 kappaletta huomautuksia.

Tilan 562-412-21-98 omistaja on huolissaan vesistöihin hakkuualueelta aiheutuvasta vesistökuormituksesta ja riittävästä koskemattomista suojavyöhykkeistä vesistöjen ranta-alueilla ja suosittelee metsäasiantuntija yritys TAPIO:n suositusten mukaisia suojaetäisyyksiä ja toimintatapoja.

Tilan 562-412-21-106 omistaja vaatii, että haettua maisematyölupaa ei myönnetä ja perustelee vaatimustaan mm. hakkuitten aiheuttamalla metsäluonnon kokonaisvaltaisella tuhoamisella ja ekosysteemin hävityksellä. Lisäksi hän mainitsee hakkuutyön aiheuttamat muut haitat kuten: Alueen kiinteistöjen arvon lasku, virkistysluonnon muuttuminen kulkukelvottomaksi ryteiköksi, rikota tiet, meluhaitat. Huomautuksessaan hän myös ihmettelee, että miksi metsässä pitää olla joka toinen vuosi hakkaamassa ja arvioi syyksi metsäyhtiön ahneuden ja puupulan jne. Myös aiempien harvennushakkuitten toteutukset vuosilta 2019 ja 2022 saivat huomautuksessa arvostelua tiedotuksen ja kuulemisen puutteista jne.

Tilan 562-412-21-106 toinen omistaja huomauttaa omissa huomautuksissaan, että harvennushakkuuta tehtiin kertaalleen jo 2019 ja silloin oli koneita ja miehiä ollut töissä koko kesän ajan, eikä heitä

naapureina oltu tuolloin kuultu ennakkoon millään tavoin. Lisäksi työmiehet pitivät koneitaan aivan heidän mökkinsä portin edessä ja töitä oli tehty myös viikonloppuisin ja aloitettu jo aamulla klo 6.00 aikaan. Tällä kertaa hän vaatii, että töiden suoritus tehdään seuraavin ehdoin: Hakkuuta ei tehdä kesällä ja loma-aikaan (kesä-, heinä ja elokuussa). Koneiden siirtoa ja lastausta ei tehdä suoraan loma-asuntojen porttien edessä, vaan paremmalla paikalla Enonsivun/Mäkiotan tien risteuksen lähellä ja perustelee vaatimustaan seuraavasti: Enonsivulla on kesäaikaan paljon liikennettä, kuten autoja sekä kävelijöitä, pyöräilijöitä ja juoksijoita, joista suuri osa on nuorisoa ja lapsia.

Edellisellä kerralla hakkuista oli aiheutunut tien rikkoutuminen pyöräilykelvottomaksi kahden vuoden ajaksi. Hakkuutyön melu oli ollut kovaa ja jatkuvaa. Puuta oli lastattu ja kuljetettu myös yöaikaan. Lisäksi työmiesten parkkeeratut autot olivat tukkineet kulkureittejä.

Myös rantojen puutteellisista suojavyöhykkeistä hän oli tehnyt alueella havaintoja ja huomautuksissaan hän kritisoi muutenkin UPM yhtiön hakkuumenetelmiä ja toteutuksia, esim. Enojärven rannoilla avohakkuissa oli puut hakattu osin rantaan asti, eikä uusia taimia ole istutettu ja epäilee, että hakkuiden maisematyölupaehdoja ei muutoinkaan noudatettaisi.

Hänen mielestään Enokunnantien ympäristö on jo tuhottu ja nyt tuhoaminen jatkuu Enonsivulla ja viime kesänä hän oli itkenyt katsellessaan alueella UPM:n tuhoamaa luontoa. Lisäksi hän toteaa, että kukaan ei kohta rakenna Orivedelle uutta kesähuvilaa tai omakotitaloa, koska ympäristöä kiihtyvästi tuhotaan ja muutetaan sitä avohakkuiden hautausmaiksi.

Lopuksi hän kertoo harkitsevansa kesäpaikkansa myymistä ja uuden hankkimista joltain muulta paikkakunnalta, jossa UPM tai joku muu avohakkuuta ilman entisöintiä tekevä metsäyhtiö ei pääse maisemia tuhoamaan ja päättää huomautuksensa toteamalla, että nyt harkinta loppui ja kesäpaikka menee keväällä myyntiin.

Huomautukset ovat liitteinä kokoukseen osallistuville.

UPM-Kymmene Oyj Metsän vastine huomautuksiin:

Metsänkäsittely perustuu Suomessa metsikkömetsätalouteen, joka perustuu metsikkökuvioihin ja metsätila koostuu näistä kuvioista, joiden ikä ja kehitysluokka vaihtelee, joten kuviot tulevat eri aikaan hakkuuvuoroon. Koska tilan pinta-ala on laaja, tulee hakkuuta metsässä toisinaan jopa peräkkäisille vuosille. Hakkuiden ajankohta määräytyy metsikkökuvioiden kehitysvaiheen mukaan. Tässä tapauksessa metsän puusto on varttunut eri kuvioilla ensiharvennus-, väljennysharvennus- ja uudistamisvaiheisiin, joihin esitetyt hakkuutoimenpiteet kohdistuvat.

Kysymykseen aiempien hakkuiden kuulemismenettelystä selitys on, että hakkuualue on silloin ollut etäämpänä huomauttajien kiinteistöistä ja yleensä vain lähinaapurit kuullaan.

Tulevassa hakkuussa, joka sijaitsee kuviolla 236, ei ole aiemmin tehty hakkuuta, mutta se on raivattu hakkuuta varten v. 2017. Raivaus ei tarvitse maisemalupaa, koska se tulkitaan vähäiseksi toimenpiteeksi.

Kyseinen alue on tarkoitus hakata talviaikaan, kun maa on jäässä, koska se on osittain suota. Leimikon muut kuviot hakataan sulan maan aikaan. Tilan 562-412-21-106 omistajan huomautuksessa mainittu v. 2022 hakkuu kohdistui naapurikuvioon. Tämän suunnitelman isommat harvennuskuviot (241 ja 251) on hakattu edellisen kerran vuonna 2010, joten siitä on jo 14 vuotta aikaa kulunut ja n. 15 vuotta on normaali ensiharvennuksen ja toisen harvennuksen välinen aika.

Hanhilammen ja Ison-Vasun rantaan jätetään maaston muotoa mukaileva koskematon suojavyöhyke, joka voi olla vähintään 15 m:n levyinen kuten

tilan 562-412-21-98 omistajan huomautuksessa vaaditaan. Monin paikoin tuo vyöhyke on huomattavasti leveämpikin. Kaistaleen leveys lasketaan alkavaksi siitä, missä metsäkuvion puusto alkaa, ei vesirajasta, mikäli rannassa on puutonta avosuota tai kitukasvuista rämemännikköä, vesijättöä tms. järven ja metsän välissä. Rannan suojavyöhykkeellä ei tehdä mitään metsätaloustoimia. Sitä ei raivata, siitä ei poisteta ainespuuta, eikä siellä ajeta koneella, eikä sinne sijoiteta hakkuutähteitä.

UPM:n suunniteltu hakkuu on voimassa olevan metsälain ja hyvän metsänhoidon suositusten mukaista. UPM noudattaa myös PEFC- ja FCS-sertifiointien kriteerejä kaikessa toiminnassaan. Lisäksi UPM:llä on omia, sertifiointikriteerejä tiukempia vaatimuksia metsänkäsittelyssä mm. harvennushakkuussa jäljelle jäävän puuston lehtipuuosuuteen liittyen. Hakkuissa noudatetaan myös Enojärven, Isonmiekan jne. rantakaavan kaavamääräyksiä.

Maisematyölupahakemuksessa mainitut toimenpiteet, samoin kuin lupaehdot, tullaan toteuttamaan niin rantojen suojakaistaleiden kuin uudistustöidenkin osalta toisin kuin tilan 562-412-21-106 toinen omistaja huomautuksessaan epäilee. Vesistöjen suojavyöhykkeet jätetään koskematta, avohakkuualueet muokataan ja istutetaan. Siemenpuuhakkuualueet laikutetaan luontaisen uudistumisen varmistamiseksi. Näin on toimittu myös aiemmissa alueen hakkuissa.

Lintujen pesimäaikaan ei tehdä hakkuuta kansallisesti tärkeiden lintualueiden lintukosteikkojen läheisyydessä (alle 50 m:n etäisyydellä lintukosteikosta). Rajoitus koskee myös Enonsivun seutua, eli 50 m lähemmäs rantaa ulottuvat leimikon osat hakataan lintujen pesimäajan jälkeen.

Tilan 562-412-21-106 omistajien huomautuksissa mainitaan Enonsivuntien liikenteen vaarantuminen ja hakkuutoiminnan aiheuttamat häiriöt kesäasukkaille. Hakkuutöissä nämä seikat otetaan huomioon ja pyritään välttämään vaaratilanteet sekä minimoimaan meluhaitat. Liikennettä varoitetaan käynnissä olevista metsänhakkuutöistä varoituskylteillä ja työkoneiden ja tukkiautojen kuljettajat ohjeistetaan erityiseen varovaisuuteen Enonsivuntiellä. Mahdollisuuksien mukaan hakkuut ajoitetaan kesäloma-ajan ulkopuolelle.

Tilan 562-412-21-106 toisen omistajan huomautuksessa vaaditaan, että koneiden siirtoa ja lastausta ei tehtäisi loma-asuntojen porttien edessä. Siihen ei ole ko. hakkuussa tarveakaan, koska valtaosin puut lastataan Mäkiottan tienhaaran ja Enokunnantien välisellä alueella. Pieni osa puista lastataan myös Vasuntien ja Helletien varrelta.

Tilan 562-412-21-98 omistajan huomautuksessa mainittu luonnon monimuotoisuuden turvaaminen hakkuissa turvataan monilla toimenpiteillä. Säästöpuita ja säästöpuuryhmiä jätetään sekä harvennushakkuualueille, että uudistusaloille, joissa ne pyritään sijoittamaan esim. rantakaistaleen yhteyteen. Riistatiheikköjä jätetään esim. sopiviin kosteisiin painanteisiin. Lahopuustoa ei korjata, vaan sitä lisätään tekopötkelöillä. Sekapuustoisuutta suositaan harvennuksissa ja esim. kaikki puumaiset pihlajat, tuomet, katajat, lepät säästetään, myös suuret haavat ja yksittäiset suuret havupuutkin jätetään kasvamaan. Monimuotoisuuden kannalta arvokkaat alueet esim. lehtolaikut, tunnistetaan leimikon maastosuunnittelun yhteydessä ja ne rajataan käsittelyjen ulkopuolelle. Myös pienvedet ja rannat lähiympäristöineen jätetään luonnontilaan. Monimuotoisuuden säilyttämiseksi on runsaasti muitakin toimenpiteitä, joita

UPM hakkuissaan toteuttaa, mutta nämä edellä mainitut tulevat kyseeseen tällä hakkuualueella.

Hakijan toimittamassa hakemuksessa on esitetty selvitys mm. vesistöjen rantaan jätettävästä käsittelemättömästä suojavyöhykkeestä. Lisäksi on maininta, että toimenpiteillä ei ole vaikutusta pohjaveteen. Lintujen pesimisaikojen huomioimisesta on maininta hakijan vastineessa seuraavasti: Lintujen pesimäaikaan ei tehdä hakkuita kansallisesti tärkeiden lintualueiden lintukosteikkojen läheisyydessä (alle 50 m:n etäisyydellä) lintukosteikosta). Rajoitus koskee myös Enonsivun seutua, eli 50 m lähemmäs rantaa ulottuvat leimikon osat hakataan lintujen pesimäajan jälkeen.

(UPM-Kymmene Oyj Metsän vastine liitteenä kokoukseen osallistuville.)

Kun otetaan huomioon, että haetut toimenpiteet ovat metsänhoidollisesti perusteltuja, eikä ranta-asetuksessa ole haetuille toimenpiteille asetettu rajoitteita, eikä huomautuksissa tullut esille sellaista syytä, jota UPM:n vastineessa ei olisi kyetty hyvin selventämään ja perustelemaan hakkuiden suorituksen osalta, ei luvan myöntämiseen ole estettä. Mahdollisten haittojen rajoittamiseksi on lupapäätökseen mahdollista lisätä lupaehtoja.

Maankäyttö- ja rakennuslain 141 §:n mukaan: "Lupapäätökseen voidaan ottaa tarpeelliset määräykset. Määräykset voivat koskea muun ohessa rakennustyön tai toimenpiteen suorittamista ja niistä mahdollisesti aiheutuvien haittojen rajoittamista". Lupapäätökseen tulisi lisätä lupaehto, jolla varmistetaan lintujen pesintäaikojen huomioiminen toimenpiteen suorittamisessa.

Maankäyttö- ja rakennuslain 140 §:n (maisematyöluvan edellytykset) 1 mom. mukaan "alueella, jolla on voimassa asemakaava tai yleiskaava, maisematyölupa on myönnettävä, jollei toimenpide vaikeuta alueen käyttämistä kaavassa varattuun tarkoitukseen, taikka turmele kaupunki- tai maisemakuvaa". Lisäksi saman lainkohdan 3 mom. mukaan mm. " Jos lupa muuhun toimenpiteeseen mainituilla alueilla evätään eikä maanomistaja sen vuoksi voi kohtuullista hyötyä tuottavalla tavalla käyttää hyväkseen maataan, hänellä on oikeus saada kunnalta tai, jos alue on tarkoitettu tai osoitettu valtion tarpeisiin, tältä korvaus vahingosta, joka hänelle siitä aiheutuu".

Toimivalta

Hallintosääntö 30 §

Esittelijä

Rakennustarkastaja Mika Lahtinen

Päätösehdotus

Ympäristölautakunta päättää myöntää haetun maisematyöluvan ehdolla, että hakkuutoimenpiteitä ei saa suorittaa lintujen pesintäaikana, 1.4 - 1.9. välisenä aikana.

Tämä päätös on voimassa kolme (3) vuotta ja annetaan julkisanon jälkeen.

Päätös lähetetään tiedoksi Pirkanmaan ELY-keskukselle.

Perustelut: Ranta-asetuksessa ei ole haetulle toimenpiteelle asetettu rajoitteita. Vesistöjen rantaan jätetään vastineessa selvitetty riittävä maisemallinen suojakaista. Suunnitellut toimenpiteet ovat normaaleja metsikkökuvioiden oikea-aikaista ja kehitysluokkien mukaista metsänhoitohakkuuta. Naapureiden tiedotus on tehty asianmukaisesti ja jätettyihin huomautuksiin on saatu hakijalta (UPM) vastine. Vastineessa on selvitetty ja perusteltu tarpeelliset hakkuutyöhön liittyvät toimenpiteet, joiden perusteella luvan myöntämiselle ei havaittu estettä. Asetetulla

lupaehdolla rajataan toimenpiteiden suorittaminen lintujen pesintäaikojen ulkopuolelle. Toimenpide ei vaikeuta alueen käyttämistä kaavassa varattuun tarkoitukseen, eikä se turmele kaupunki- tai maisemakuvaa ja maanomistaja voi kohtuullista hyötyä tuottavalla tavalla käyttää hyväkseen maataan (MRL 140 §).

Sovelletut säädökset: Alueella oleva ranta-asetymä sekä Maankäyttö- ja rakennuslaki 128 §, 140 § ja 141 §. Perittävän maksun osalta: Maankäyttö- ja rakennuslaki 145 § / Oriveden kaupungin rakennusvalvonnan viranomaistehtävistä suoritettavat maksut.

Päätös

Päätösehdotus hyväksyttiin.

Merkittiin pöytäkirjaan, että II rakennustarkastaja Esko Mäntysaari poistui esteellisenä (intressijäävi: hankkeen naapurusto) kokouksesta asian käsittelyn ja päätöksenteon ajaksi.

Merkittiin pöytäkirjaan, että kaupunginhallituksen puheenjohtaja Jussi Viljanen poistui kokouksesta tämän asian käsittelyn aikana kello 18:49.

Merkittiin pöytäkirjaan, että kaupunginjohtaja Juha Kuusisto poistui kokouksesta tämän asian käsittelyn aikana kello 19:02.
